

Dansk

www.gottlieb.dk

Læreplan for faget **dansk** på

Faarevejle Friskole

Fagets udvikling i hele skoleforløbet fra 0. til 9. klasse - med delmål efter 3. og 6. klassetrin og slutmål efter 9. klassetrin.

Sidst revideret: Juni 2013

Af:
Rune Heilmann, Lone Limkilde, Lee Hauge Sørensen, Lotte Møller og Bent Søholt Rasmussen

Formål for faget dansk.

Formålet med undervisningen i faget dansk er at fremme elevernes oplevelse og forståelse af sprog, litteratur og andre udtryksformer som kilder til udvikling af personlig og kulturel identitet. Faget skal fremme elevernes indlevelsesevne og deres æstetiske, etiske og historiske forståelse.

Undervisningen skal fremme elevernes lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre. Undervisningen skal styrke elevernes beherskelse af sproget og udvikle en åben og analytisk indstilling til samtidens og andre perioders og kulturers udtryksformer.

Undervisningen skal udvikle elevernes udtryks- og læseglæde og kvalificere deres indlevelse og indsigt i sprog, litteratur og andre udtryksformer.

Undervisningen skal give eleverne adgang til de skandinaviske sprog og det nordiske kulturfællesskab.

Slutmål for faget dansk efter 9. klassetrin.

Det talte sprog.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der

sætter dem i stand til at:

1. Tale forståeligt, klart og varieret i en form, der passer til situationen.
2. Anvende et nuanceret og sikkert ord- og begrebsforråd.
3. Udtrykke sig i en sammenhængende og disponeret form.
4. Forstå og beherske sprogets samspil med andre udtryksmidler.
5. Læse klart og flydende op og udtrykke en personlig forståelse af det læste.
6. Lytte aktivt i samtale og være åbne og analytiske, når de vurderer deres egen og andres mundtlige fremstilling.
7. Beherske samspillet mellem stemme og kropssprog afpasset efter genre og situation.
8. Lytte til norsk og svensk med forståelse.

Det skrevne sprog.

Læse:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

1. Læse sikkert og hurtigt med forståelse og indlevelse.
2. Beherske forskellige læseteknikker.
3. Afpasse læsemåde efter formål, genre og medie.
4. Fastholde det væsentlige af det læste i mundtlig og skriftlig form.
5. Forholde sig analytisk og reflekteret til tekster og andre udtryk fra forskelligartede medier.
6. Bruge læsning af digitale og trykte tekster samt grafiske udtryk som redskab til forståelse af verden.
7. Vurdere eget udbytte af det læste.
8. Forstå og bruge forskellige kilder målrettet og kritisk.
9. Læse norske og svenske tekster med forståelse.

skrive:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

1. Styre skriveprocessen fra ide til færdig tekst.
2. Udtrykke sig i en sammenhængende og disponeret form.
3. Skrive forståeligt, klart og varieret i en form, der passer til genre og situation.
4. Beherske et sikkert sprog med korrekt stavning og kunne læse korrektur på egne og andres tekster.
5. Præsentere en tekst i samspil med andre grafiske udtryksmidler.
6. Beherske en læselig, personlig og sammenbundet håndskrift.
7. Anvende computeren som redskab og bruge informationsteknologi hensigtsmæssigt som kommunikationsmiddel og i forskellige skriveforløb.
8. Bruge skriftsproget som støtte for tænkning og som et praktisk redskab i hverdagen.

Sprog, litteratur og kommunikation.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

1. Erhverve viden om sprog og sprogbrug, om sprogets forskellige funktioner, variation, opbygning og grammatik.
2. Udvikle og udvide ordforråd og begrebsverden.
3. Gøre rede for samspillet mellem sprog, indhold, genre og situation.
4. Karakterisere og anvende forskellige genrer, stilarter og de vigtigste regler for sprogrigtighed.
5. Demonstrere et analytisk beredskab over for ældre og nyere dansk og udenlandsk litteratur og andre udtryksformer.
6. Gøre rede for og anvende forskellige genrer, fremstillingsformer, fortælleknikker og virkemidler.
7. Gøre rede for og vurdere etiske, æstetiske og historiske aspekter i litterære tekster og andre udtryksformer.
8. Forholde sig til litterær og kulturel tradition og udvikling, som den kommer til udtryk gennem litteraturhistorisk læsning og i *Dansk litteraturs kanon*, jf. bilag 1.
9. Forholde sig analytisk, vurderende og produktivt til sagprosa og andre udtryksformer.

10. Udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i komplekse produktioner.
11. Anvende informationsteknologi og elektroniske mediers muligheder bevidst og hensigtsmæssigt.
12. Anvende informationsteknologi til søgning og kommunikation.
13. Indgå i et mangesproget samfund og tilegne sig andre sprog.

Trinmål for faget dansk efter 2. klassetrin.

Det talte sprog.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

1. bruge talesproget i samtale og samarbejde og kunne veksle mellem at lytte og at ytre sig
2. udvikle ordforråd, begreber og faglige udtryk
3. fremlægge, referere, fortælle og dramatisere

4. give udtryk for fantasi, følelser, erfaringer og beskrive viden om enkle emner
5. læse enkle tekster op med god artikulation
6. lytte med forståelse til oplæsning og fortælling og genfortælle indholdet
7. improvisere og eksperimentere med kropssprog, stemme og computerens muligheder
8. forstå enkle norske og svenske ord og udtryk.

Det skrevne sprog.

læse:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

1. anvende sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af almindeligt brugte ord i alderssvarende tekster
2. læse sprogligt udviklende tekster og bruge enkle læseforståelsesstrategier
3. søge forklaring på ukendte ord
4. opnå passende læsehastighed og præcision
5. genfortælle indholdet og udtrykke forståelse af det læste
6. læse fiktive og ikke-fiktive børnebøger og digitale tekster af passende sværhedsgrad
7. begynde at læse sig til viden i faglige tekster
8. læse med begyndende bevidsthed om udbyttet af det læste
9. udvikle begyndende læserutiner
10. finde og vælge bøger til egen læsning
11. læse lette norske og svenske ord og sætninger.

skrive:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

1. skrive enkle fiktive tekster og små sagtekster finde information i tekster og organisere ideer til egen skrivning
2. disponere egne tekster med overskrift, indledning, indhold og slutning
3. skrive berettende og kreativt med et passende ordforråd til forskellige formål
4. stave til lydrette og hyppige ord i egne tekster
5. udtrykke sig i enkle produktioner med billede og tekst

6. skrive de små og store bogstaver i håndskrift
7. skrive på computer
8. orientere sig i digitale tekster og anvende tekstbehandling i skriveprocessen
9. bruge skrivning til at fastholde og støtte egne tanker.

Sprog, litteratur og kommunikation.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

1. bruge sproget til kontakt og som personligt udtryk
2. kende forskellen mellem hverdagsprog og kunstnerisk sprog
3. vide, at der er forskel på det talte og det skrevne sprog
4. vide, at sprog er opbygget af ord og sætninger, og at der er forskellige ordklasser
5. kende betydningen af de vigtigste ord og begreber
6. udtrykke en begyndende forståelse for samspillet mellem genre, sprog, indhold og situation
7. være opmærksomme på sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i egne og andres tekster
8. kende forskellen mellem fiktion og ikke-fiktion og kunne tale med om genre og hovedindhold
9. samtale om litterære tekster og andre udtryksformer ud fra umiddelbar oplevelse og begyndende kendskab til faglige begreber
10. kende enkle sproglige virkemidler
11. kende genrens og enkelte forfatterskabers særpræg
12. forstå, at tekster og andre udtryksformer kan udtrykke holdninger og værdier
13. vide, at sprog og tekster fra gamle dage kan være forskellige fra vores tids tekster
14. udtrykke sig i billeder, lyd og tekst samt i dramatisk form
15. finde information i trykte og elektroniske medier
16. forstå, at der er mange sprog, og at de rummer forskellige udtryksmuligheder.

Trinmål for faget dansk efter 4. klassetrin.

Det talte sprog.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

1. bruge talesproget i samtale, samarbejde og diskussion og fungere som ordstyrer i en gruppe
2. videreudvikle ordforråd, begreber og faglige udtryk
3. fortælle, forklare, kommentere, interviewe og fremlægge
4. give udtryk for fantasi, følelser, erfaringer og viden
5. læse tekster op med tydelig artikulation og betoning
6. lytte aktivt til andre og følge op med spørgsmål og respons
7. bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel
8. forstå enkle norske og svenske tekster og andre udtryksformer.

Det skrevne sprog.

læse:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

1. anvende sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af kendte og nye ord i alderssvarende tekster
2. læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige læseforståelsesstrategier
3. søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk
4. kende forskellige læseteknikker
5. tilpasse læsehastighed, præcision og læsemåde til formål, genre og sværhedsgrad
6. udtrykke forståelse af det læste mundtligt og skriftligt
7. læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster med god forståelse
8. læse sig til danskfaglig viden
9. læse med bevidsthed om eget udbytte af det læste
10. udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner
11. søge og vælge skøn- og faglitteratur på bibliotek og i digitale medier
12. læse lette og korte norske og svenske tekster.

skrive:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

1. skrive sammenhængende fiktions- og fagtekster
2. søge information i digitale og trykte tekster og planlægge den efterfølgende skrivning
3. strukturere egen tekst kronologisk
4. skrive beskrivende, refererende og kreativt med et ordforråd tilpasset forskellige teksttyper
5. følge generelle lydregler i stavning og anvende afsnit og enkel tegnsætning
6. anvende et enkelt layout i såvel håndskrevet som elektronisk tekst
7. skrive med sammenbundet og funktionel håndskrift
8. skrive på computer med enkel skriveteknik
9. anvende grundlæggende tekstbehandling og søge på internet
10. bruge skrivning til at fastholde og strukturere ideer og tanker.

Sprog, litteratur og kommunikation.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

1. bruge sproget hensigtsmæssigt til kontakt og som personligt udtryk
2. have forståelse for sproget som kunstnerisk udtryk
3. kende forskelle og ligheder mellem det talte og det skrevne sprog

4. vide, hvad en sætning er og kende forskellige ordklasser
5. kende betydningen af ord og begreber i hverdagsprog, skønlitteratur og sagprosa
6. udtrykke kendskab til samspillet mellem genre, sprog, indhold og situation
7. forholde sig til sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i egne og andres tekster
8. kende og kunne anvende forskellige væsentlige genrer inden for fiktion og ikke-fiktion
9. samtale om tekster og andre udtryksformer ud fra umiddelbar oplevelse, kendskab til faglige begreber og begyndende analytisk forståelse
10. kende brugen af sproglige virkemidler
11. kende genrers og enkelte forfatterskabers særpræg
12. forholde sig til holdninger og værdier i litterære tekster og andre udtryksformer
13. opnå kendskab til, hvordan sprog og litteratur fra forskellige tider afspejler den periode, den er blevet til i
14. udtrykke sig i billeder, lyd og tekst og i dramatisk form
15. søge information på en systematisk måde
16. iagttage forskelle og ligheder i sprog fra forskellige kulturer.

Trinmål for faget dansk efter 6. klassesetrin.

Det talte sprog.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

1. bruge talesproget forståeligt og klart i samtale, samarbejde og diskussion og fungere som ordstyrer
2. udvikle et nuanceret ord- og begrebsforråd
3. argumentere, debattere og informere
4. udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i sammenhængende form
5. læse op med tydelig artikulation og fortolkende betoning
6. lytte aktivt til andre og følge op med analytiske spørgsmål
7. bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel afpasset efter genre og formal
8. forstå lette norske og svenske tekster og andre udtryksformer og kende til nogle ligheder og forskelle mellem nabosprogene.

Det skrevne sprog.

læse:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

1. beherske sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af kendte og nye ord i forskellige teksttyper
2. læse sprogligt udviklende tekster og bruge varierede læseforståelsesstrategier
3. søge forklaringer på ord og fagudtryk i trykte og elektroniske ordbøger
4. anvende forskellige læseteknikker
5. udvikle læsehastighed og tilpasse læsemåde til genre og sværhedsgrad
6. fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
7. læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster hurtigt og sikkert med god forståelse og indlevelse
8. læse sig til danskfaglig viden
9. læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste
10. udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner og oparbejde læsekultur
11. søge skøn- og faglitteratur på bibliotek og internet til egen læsning og opgaveløsning
12. læse lette norske og svenske tekster.

skrive:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

1. strukturere og skrive tekster i forskellige fiktive og ikke-fiktive genrer
2. indsamle og disponere stof før skrivning samt skrive fra ide til færdig tekst
3. strukturere og variere eget skriftsprog og skabe sammenhæng mellem sætninger og afsnit
4. skrive kommenterende, forklarende og argumenterende med et ordforråd tilpasset forskellige teksttyper
5. stave alle almindelige ord sikkert, bruge korrekte bøjningsformer og anvende afsnit og hensigtsmæssig tegnsætning
6. layoute tekster til bestemte formål og modtagere
7. skrive med sammenbundet og funktionel håndskrift
8. skrive på computer med funktionel skriveteknik
9. kunne søge hensigtsmæssigt på internettet og bruge tekstbehandling varieret i egne skriveprocesser
10. bruge skrivning bevidst som støtte for tænkning.

Sprog, litteratur og kommunikation.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

1. bruge sproget til kommunikation, argumentation, problemløsning og formidling af viden
2. vise kendskab til sprogets spændvidde fra hverdagsprog til kunstneriske udtryksformer
3. kende forskelle og ligheder mellem det talte og det skrevne sprog og kunne karakterisere dem
4. skelne mellem hel- og ledsætninger, kende de vigtigste sætningsled og have viden om forskellige ordklasser og deres funktion i sproget
5. kende betydningen af tekniske og abstrakte ord og fagtermer
6. forklare samspillet mellem genre, sprog, indhold og situation
7. vise indsigt i sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i egne og andres tekster
8. karakterisere og kunne anvende forskellige genrer inden for fiktion og ikke-fiktion
9. fortolke, perspektivere og forholde sig til tekster og andre udtryksformer ud fra både oplevelse og analyse
10. kende betydningen af sproglige og stilistiske virkemidler
11. vise kendskab til både genrers og enkelte forfatterskabers særpræg
12. finde og forholde sig til udtryk for værdier i andres udsagn og i tekster og andre udtryksformer
13. kende til litteraturens foranderlighed gennem tiderne og til, at litteratur afspejler den tid, den er blevet til i
14. udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i forskelligartede produktioner samt i dramatisk form
15. søge information på en systematisk og kritisk måde
16. forstå samspillet mellem sprog og kultur og betydningen af sproglig mangfoldighed.

Trinmål for faget dansk efter 9. klassetrin.

Det talte sprog.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

1. Kunne lede møder og styre diskussioner.
2. Udvikle et nuanceret ord- og begrebsforråd.
3. Fremlægge og formidle stof med indsigt i, hvilken form der passer til situationen, og hvilke hjælpemidler, der bedst støtter hensigten.
4. Udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en sammenhængende og disponeret form.
5. Læse tekster flydende op med tydelig artikulation og fortolkende betoning.
6. Lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling.
7. Bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel afpasset efter genre og kommunikationssituation.
8. Forstå norsk og svensk i store træk og have kendskab til ligheder og forskelle mellem nabosprogene.

Det skrevne sprog.

læse:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

1. Beherske sikre og automatiserede strategier til læsning af alle typer tekster.
2. Læse sprogligt udviklende tekster.
3. Bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk.
4. Anvende hensigtsmæssige læseteknikker.
5. Anvende varierede læsemåder afhængig af genre og sværhedsgrad.
6. Fastholde det væsentlige af det læste i skriftlig form.
7. Læse skøn- og faglitteratur hurtigt og sikkert.
8. Læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internet.
9. Læse med høj bevidsthed om eget udbytte af det læste.
10. Fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur.
11. Foretage målrettet og kritisk søgning af skøn- og faglitteratur på bibliotek og i digitale medier til egen læsning og opgaveløsning.
12. Læse norske og svenske tekster.

skrive:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

1. Beherske en læselig, personlig og sammenbundet håndskrift.
2. Beherske skriftsproget i forskellige genrer.
3. Indsamle stof og disponere indholdet, så det fremmer hensigten med kommunikationen.
4. Skrive struktureret og med bevidste valg i en form, der passer til genre og kommunikationssituation.
5. Skrive reflekterende og argumenterende og udtrykke sig med varieret ordforråd og sætningsbygning.

6. Forholde sig til korrekt stavning og formel sproglig korrekthed i egne og andres tekster.
7. Layoute tekster, så det fremmer kommunikation og vidner om æstetisk bevidsthed.
8. Skrive på computer med hensigtsmæssig skriveteknik og bruge computeren som redskab.
9. Kunne anvende informationsteknologi kritisk med reference til benyttede kilder.
10. Bruge skrivning bevidst og varieret som støtte for tænkning.

Sprog, litteratur og kommunikation.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

1. Karakterisere sproget og bruge det bevidst til kommunikation, argumentation, problemløsning og formidling af viden.
2. Vise indsigt i sprogets spændvidde fra hverdagsprog til kunstneriske udtryksformer.
3. Karakterisere forskelle og ligheder mellem det talte og det skrevne sprog.
4. Kende forskellige sætningstyper og sætningsled samt ordklasserne og deres funktion i sproget.
5. Beherske ord og begreber fra mange forskellige fagområder.
6. Gøre rede for samspillet mellem tekst, genre, sprog, indhold og situation.
7. Forholde sig analytisk og vurderende til sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i egne og andres tekster.
8. Vise indsigt i – og kunne anvende et bredt udsnit af genrer.
9. Fortolke, vurdere og perspektivere tekster og andre udtryksformer ud fra såvel umiddelbar oplevelse som analytisk forståelse.
10. Gøre rede for og beherske betydningen af sproglige og stilistiske virkemidler.
11. Gøre rede for både genrer og enkelte forfatterskabers særpræg.
12. Vurdere og perspektivere værdier og værdiforestillinger i andres udsagn samt i tekster og andre udtryksformer.
13. Anvende viden om litteraturens foranderlighed gennem tiderne og om, at litteratur afspejler den tid, den er blevet til i.
14. Udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i komplekse produktioner samt i dramatisk form.

15. Søge og anvende information og dokumentere kendskab til kritisk anvendelse af søgeresultaterne.

16. Udvikle sproglig og kulturel kompetence til brug i en globaliseret verden

Læreplan dansk – undervisningens indhold.

Generelt gælder for undervisningen i dansk på Faarevejle Friskole, at vi lægger vægt på at fremme elevernes evne til at fremlægge mundtligt, og i det hele taget udtrykke sig nuanceret mundtligt.

o. klasse.

Det talte sprog.

Der lægges særligt vægt på :

- Eksempler på emner for fortællestof og højtlesning: Folkeeventyr (bl.a. Brdr. Grimm), det nære (kroppen, familie, nærmiljø, hjemstavn), almindelige erhverv (landmand, bager, brandmand, håndværkere), vejrlig, dyr, gætte, ting der pirrer nysgerrigheden.
- Fortælling ud fra billeder.
- Sange, rim, remser, musik og bevægelse der passer til.
- Læring gennem leg og bevægelse.
- Sproglig opmærksomhed (bogstaver, ord og sætninger danner sprog).

Det skrevne sprog.

Læse:

- Gennem højtlesning, fortælling og sang.
- Ved at lytte og se fortælling og film fra elektroniske medier.
- Tegning, skrivning og formning af bogstaver.
- Gennem bogstavernes lyde.

Skrive:

- Kunne de store bogstaver og være præsenteret for de små bogstaver.

- Blive præsenteret for vokaler og konsonanter – på en legende og ubevidst måde
- Begyndende arbejde med børnestavning. Der arbejdes med små lydrette ord og vrøvlord.

Sprog, litteratur og kommunikation.

- Sansedtryk i form af sang, musik og teater.
- Der arbejdes med kropssprog. At aflæse mundtligt og kropsligt sprog.
- At veksle mellem at lytte og tale.

Metodik og didaktik.

Følgende elementer indgår:

- Motorik og bevægelse er et væsentligt element af undervisningen i o. klasse.
- Tegning, maling, modellering og formgivning af bogstaver.
Emner for fortællestof og højtlesning gengives ligeledes via tegning, maling, modellering og formgivning. Der kan evt. knyttes en lille fortælling til hvert bogstav for at give barnet et billede til bogstavet (bogstavet K – fortællingen om Kongen).
- Der tages hovedsageligt udgangspunkt i natur, nærhed og omgivelser.
- Billeder anvendes i form af bla. ordkort, ordbilleder, læsning til billeder og symbollesning.
- Sange, lyde og musik.
- Lege, sanglege og fortælling anvendes til bl.a. regulering af social adfærd og socialisering.
- Udenadslære og små skuespil anvendes til styrkelse af hukommelsen og socialisering af klassen. Der knyttes bevægelse til udenadslæren.
- Håndfonemer. Bevægelser der knyttes til bogstaverne.
- iPads anvendes til at øve indlært stof.

1. klasse.

Det talte sprog.

Der lægges særligt vægt på :

- Eksempler på emner for fortælling og højtlesning: Folkeeventyr (eks. Brdr. Grimm), det nære (kroppen, familie, nærmiljø, hjemstavn), nære erhverv (landmand, bager, håndværkere), vejrlig, dyr, gætte, ting der pirrer nysgerrigheden.
- Elevernes egen læsning øves.
- Genfortælling, samtale om historier. Begrebsdannelse.
- Den sproglige opmærksomhed udvides (stavelser, ordbilleder).
- Begyndende arbejde med ordklasser, tillægsord (egenskabsord), udsagnsord (gøreord) og navneord (tingsord).

Det skrevne sprog.

Læse:

- Der arbejdes målrettet med læsetræning.
- Eleverne skal være sikre i genkendelse af både store og små bogstaver.
- Eleverne skal kunne læse lydrette tekster.

Skrive:

- Det enkelte bogstavs skrivevej trænes.
- Bogstavhuset introduceres.
- Trykte bogstaver øves.
- Eleverne øver sig i at skrive og tegne små historier.
- Ved skriveindlæring tages der hensyn til det enkelte barns finmotoriske stade.
- Der arbejdes med lydret stavning og børnestavning (eleverne skriver det de hører).

Sprog, litteratur og kommunikation.

- Se under o. klasse.

Metodik og didaktik.

- Motorik og bevægelse er et væsentligt element af undervisningen i o. klasse.
- Tegning, maling, modellering og formgivning af bogstaver.
Emner for fortællestof og højtlesning gengives ligeledes via tegning, maling, modellering og formgivning. Der kan evt. knyttes en lille fortælling til hvert bogstav for at give barnet et billede til bogstavet (bogstavet K – fortællingen om Kongen).
- Der tages hovedsageligt udgangspunkt i natur, nærhed og omgivelser.
- Billeder anvendes i form af bla. ordkort, ordbilleder, læsning til billeder og symbol læsning.
- Sange, lyde og musik.
- Lege, sanglege og fortælling anvendes til bl.a. regulering af social adfærd og socialisering.
- Udenadslære og små skuespil anvendes til styrkelse af hukommelsen og socialisering af klassen. Der knyttes bevægelse til udenadslæren.
- Håndfonemer. Bevægelser der knyttes til bogstaverne.
- iPads anvendes til at øve indlært stof.

2. klasse.

Det talte sprog.

- Eksempler på emner for fortællestof og højtlesning:
Eventyr, legender (eks: "Flammen" af Selma Lagerlöf og "Frans af Asissi"), sagn og dyrefabler (Eks: "Mikkel ræv"), det nære (kroppen, familie, nærmiljø, hjemstavn), erhverv (eks: landmand, fisker, håndværker), vejrlig, dyr, gætte, ting der pirrer nysgerrigheden.
- Sproglig opmærksomhed udvides (stavelser og ordbilleder).
- Stadig begyndende ordklasser, tillægsord (egenskabsord), udsagnsord (gøreord) og navneord (tingsord).
- Genfortælling og samtale om historier. Begrebsdannelse.

Det skrevne sprog.

Læse:

- Der arbejdes stadig målrettet med læsning. Teksterne bliver sværere, men det lydrette fylder stadig meget.

Skrive:

- Der arbejdes fortsat med trykte små og store bogstaver.
- Eleverne skriver små historier. Der arbejdes med børnestavning, eks: "Skriv løs".

Sprog, litteratur og kommunikation.

- Meget som i 1. klasse.

Metodik og didaktik.

- Meget som i 1. klasse.

3. klasse.

Det talte sprog.

- Eksempler på emner for fortællestof og læsning: Ensomhedsfortællinger, eks.: Det gamle testamente, bl.a. "Uddrivelsen af paradiset", Stien ("Kristoffer med kvisten") og "Frændeløs". Fortællinger og de gamle håndværk, bl.a. bonden og fiskeren (Eks: "Den sidste viking" og "Fæstebondens søn"). Jeppe Aakjærs fortællinger er meget egnede til klassetrinnet.

- Sproglig opmærksomhed udvides. Stavelser, ordklasser, tillægsord (egenskabsord), udsagnsord (gøre ord) og navneord (tingsord).
- Den ikke lydrette stavning. Stumme bogstaver, dobbeltkonsonanter, vokalforveksling, konsonantforveksling.
- Genfortælling, samtale om historier. Begrebsdannelse.

Det skrevne sprog.

Læse:

- Der arbejdes med konsolidering af læsning. Det ikke lydrette fylder mere.
- Faglig læsning. Der fokuseres på at forstå det indholdsmæssige.

Skrive:

- Sammenhængende grundskrift læres og øves.
- Historieskrivning udvides. Der arbejdes nu med ikke lydret stavning og skrivning.
- Små diktater introduceres.
- Begyndende tegnsætning (punktum).

Sprog, litteratur og kommunikation.

- I.a.b.

Metodik og didaktik.

- Der arbejdes med små grammatiske øvelser.
- Elevernes oplæsning optages på iPad m.m.
- Det mundtlige øves via fortælling og små skuespil.
- iPads anvendes til at øve stavning, optagelse m.m.
- Se også 1. klasse.

4. klasse.

Det talte sprog.

- Eksempler på emner for fortællestof og læsning: Vikinger, nordisk mytologi, Ole Lund Kirkegaards bøger.
- Sproglig opmærksomhed udvides. Stavelser, ordklasser, adjektiver (tillægsord), verber (udsagnsord) og substantiver (navneord), egennavne og forholdsord er nye ordklasser.
- Der arbejdes med talemåder, rim, remser, ordsprog og gåder.
- Genfortælling, samtale om historier. Begrebsdannelse.

Det skrevne sprog.

Læse:

- Der arbejdes med læseforståelse. Tekster - opbygning og forskellige genrer. Fortællemåde (synsvinkel).
- Enkle norske og svenske tekster.
- Søge information i bøger og på nettet.

Skrive:

- Sammenhængende grundskrift øves og bruges.
- Historieskrivning. Skriftsprog indøves(ikke talesprog).
- Opbygning af en historie (Indledning, handling, afslutning).
- Begyndende genreskrivning.
- Diktater og retskrivning øves.
- Tegnsætning øves (punktum).

Sprog, litteratur og kommunikation.

- I.a.b.

Metodik og didaktik.

- Der arbejdes med grammatiske øvelser.
- Elevernes oplæsning optages på iPad m.m.
- Det mundtlige øves via fremlæggelser, fortælling og små skuespil.
- iPads anvendes til at øve stavning, læsning m.m.

5. klasse.

Det talte sprog.

- Eksempler på emner for læsning og fortælling: Tekster fra Fandango. Trine Mays genreserie. Græsk mytologi. Ægypten. Bent Haller. Kim Fups Åkesson. Historiske romaner og noveller.
- Sproglig opmærksomhed udvides. Stedord (pronomener) og bindeord (konjunktioner). Der arbejdes med sammensatte ord, bøjningsformer, forstavelser og afledningsendelser.
- Fokus på genfortælling, samtale om historier og begrebsdannelse.
- Øvelser i det talte sprog: Taler, fremlæggelser, små skuespil.
- Elverne stifter bekendtskab med norsk og svensk.

Det skrevne sprog.

Læse:

- Der arbejdes med læseforståelse, herunder fortællemåde (synsvinkel).
- Automatiseret læsning øves.
- Genrekendskab udvides. Hvilke virkemidler anvendes i forskellige typer tekster.
- At læse på, mellem og bag linierne.
- Læsestrategier – i forhold til forskellige genrer og mål med læsning.

Skrive:

- Sammenhængende grundskrift øves og bruges.
- Genreskrivning øves. Gerne som månedsopgaver.
- Fokus på skriftsprog(ikke talesprog). Varierede sætninger.
- Opbygning af en historie (komposition).
- Udvidet tegnsætning (punktum, komma, udråbstegn, spørgsmålstegn, citationstegn...).
- Diktater/retskrivning øves.

Sprog, litteratur, kommunikation og didaktik.

- Mediekommunikation introduceres.
- iPads anvendes til fremlæggelser, grammatiske øvelser, optagelse af oplæsning, fortælling, film, små skuespil m.m.
- Procesorienteret læsning og skrivning øves.

6. klasse.

Det talte sprog.

- Eksempler på emner for læsning og fortælling: Tekster fra Fandango. Trine Mays genreserie. Romerriget. Fantasy.
- Sproglig opmærksomhed udvides. Stedord (pronomener) og bindeord (konjunktioner) øves fortsat. Der arbejdes med sammensatte ord, bøjningsformer, forstavelser og afledningsendelser.
- Fokus på genfortælling, samtale om historier, begrebsdannelse, analyse og dialog.
- Øvelser i det talte sprog: Taler, fremlæggelser, små skuespil.
- Øve norsk og svensk.

Det skrevne sprog.

Læse:

- Der arbejdes med læseforståelse, herunder fortællemåde (synsvinkel).
- Genrekendskab udvides. Hvilke virkemidler anvendes i forskellige typer tekster.
- At læse på, mellem og bag linierne.
- Læsestrategier – i forhold til forskellige genrer og mål med læsning.

Skrive:

- Faste rammer for skriftlig fremstilling. Lære at følge en opgaveformulering med fokus på sproglige virkemidler. Mere fokus på layout.
- Udvidet genrebevidsthed.
- Fokus på skriftsprog (ikke talesprog). Opbygning af en historie (komposition). Varierede sætninger og ordanvendelse.
- Udvidet tegnsætning (punktum, komma, udråbstegn, spørgsmålstegn, citationstegn...).
- Diktater/retskrivning øves.

Sprog, litteratur, kommunikation og didaktik.

- Mediekommunikation og informationssøgning.
- Kildekritik introduceres.
- iPads anvendes til fremlæggelser, grammatiske øvelser, optagelse af oplæsning, fortælling, film, små skuespil m.m.
- Procesorienteret læsning og skrivning øves.
- Ordbogsopslag øves.

7. klasse.

Det talte sprog.

- Eksempler på emner for læsning og fortælling: Litteraturhistoriske perioder. Store historiske og moderne forfattere i Industrialiseringen (eks.). Det moderne gennembrud. Guldalderen. Romantikken. De store opdagelsesrejser.
- Sproglig opmærksomhed udvides.
- Alle ordklasser og tegnsætning repeteres.

- Oplæsning trænes. Intonation, tempo, m.m.
- Udvidet begrebsdannelse. Analyse, dialog og refleksion øves.
- Øvelser i det talte sprog: Særligt taler og fremlæggelser.
- Norsk og svensk øves.

Det skrevne sprog.

Læse:

- Tekstanalyse. Brug af analysemodeller.
- Perspektivering og intertekstualitet øves.
- Genrekendskab øves. Hvilke virkemidler anvendes i forskellige typer tekster.
- At læse på, mellem og bag linierne.
- Læsestrategier – i forhold til forskellige genrer og mål med læsning.
- Læseforberedende træning (overblikslæsning, skimning, øgning af ordforråd).

Skrive:

- Faste rammer for skriftlig fremstilling. Lære at følge en opgaveformulering med fokus på sproglige virkemidler. Mere fokus på layout.
- Udvidet genrebevidsthed.
- Fokus på skriftsprog (ikke talesprog). Opbygning af en historie (komposition). Varierede sætninger og ordanvendelse.
- Udvidet tegnsætning (punktum, komma, udråbstegn, spørgsmålstegn, citationstegn...).
- Diktater/retskrivning øves.

Sprog, litteratur, kommunikation og didaktik.

- Mediekommunikation og informationssøgning.
- Kildekritik introduceres.
- iPads anvendes til fremlæggelser, grammatiske øvelser, optagelse af oplæsning, fortælling, film, små skuespil m.m.
- Procesorienteret læsning og skrivning øves.
- Ordbogsopslag øves.

8. klasse.

Det talte sprog.

- Eksempler på emner for læsning og fortælling: Litteraturhistoriske perioder. Store historiske og moderne forfattere. Eksempelvis: Industrialiseringen, det moderne gennembrud, Guldalderen, Romantikken, ungdomsoprøret, 1900-tallet.
- Sproglig opmærksomhed udvides.
- Alle ordklasser og tegnsætning øves.
- Oplæsning trænes. Intonation, tempo, m.m.
- Udvidet begrebsdannelse. Analyse, dialog og refleksion øves.
- Eleverne øves i at vurdere og tage stilling.
- Øvelser i det talte sprog: Taler og fremlæggelser.
- Norsk og svensk øves.

Det skrevne sprog.

Læse:

- Tekstanalyse. Brug af analysemodeller.
- Perspektivering og intertekstualitet øves.
- Genrekendskab øves. Hvilke virkemidler anvendes i forskellige typer tekster.
- At læse på, mellem og bag linierne.
- Læsestrategier – i forhold til forskellige genrer og mål med læsning.
- Læseforberedende træning (overblikslæsning, skimning, øgning af ordforråd).

Skrive:

- Faste rammer for skriftlig fremstilling. Lære at følge en opgaveformulering med fokus på sproglige virkemidler. Mere fokus på layout.
- Udvidet genrebevidsthed.
- Fokus på skriftsprog (ikke talesprog). Opbygning af en historie (komposition). Varierede sætninger og ordanvendelse.
- Udvidet tegnsætning (punktum, komma, udråbstegn, spørgsmålstegn, citationstegn...).
- Diktater/retskrivning øves.

Sprog, litteratur, kommunikation og didaktik.

- Mediekommunikation og informationssøgning.
- Kildekritik øves.
- iPads anvendes til fremlæggelser, grammatiske øvelser, optagelse af oplæsning, fortælling, film, små skuespil m.m.
- Procesorienteret læsning og skrivning øves.
- Ansvar og initiativ i gruppearbejde.
- Ordbogsopslag øves.

9. klasse.

Det talte sprog.

- Eksempler på emner for læsning og fortælling: Litteraturhistoriske perioder. Store historiske og moderne forfattere. Eksempelvis: Industrialisering, det moderne gennembrud, Guldalderen, Romantikken, ungdomsoprøret, 1900-tallet.
- Sproglig opmærksomhed udvides.
- Alle ordklasser og tegnsætning repeteres.
- Oplæsning trænes. Intonation, tempo, m.m.
- Udvidet begrebsdannelse. Analyse, dialog og refleksion øves.
- Eleverne øves i at vurdere og tage stilling.
- Øvelser i det talte sprog: Taler og fremlæggelser.
- Norsk og svensk øves.

Det skrevne sprog.

Læse:

- Tekstanalyse. Brug af analysemodeller.
- Perspektivering og intertekstualitet øves.
- Genrekendskab øves. Hvilke virkemidler anvendes i forskellige typer tekster.
- At læse på, mellem og bag linierne.
- Læsestrategier – i forhold til forskellige genrer og mål med læsning.
- Læseforberedende træning (overblikslæsning, skimning, øgning af ordforråd).

Skrive:

- Faste rammer for skriftlig fremstilling. Lære at følge en opgaveformulering med fokus på sproglige virkemidler. Mere fokus på layout.
- Udvidet genrebevidsthed.

- Fokus på skriftsprog (ikke talesprog). Opbygning af en historie (komposition). Varierede sætninger og ordanvendelse.
- Udvidet tegnsætning (punktum, komma, udråbstegn, spørgsmålstegn, citationstegn...).
- Diktater/retskrivning øves.

Sprog, litteratur, kommunikation og didaktik.

- Mediekommunikation og informationssøgning.
- Kildekritik øves.
- iPads anvendes til fremlæggelser, grammatiske øvelser, optagelse af oplæsning, fortælling, film, små skuespil m.m.
- Procesorienteret læsning og skrivning øves.
- Ansvar og initiativ i gruppearbejde.
- Ordbogsopslag øves.
- Eleverne forberedes til afgangsprøven.